

Ammatillisen koulutuksen toiminnan perustana on monipuolinen työelämäyhteistyö. Opiskelija kehittyy oman alansa ammattilaiseksi työelämässä oppimalla. Tiivis työelämäyhteistyö kehittää ammatillisen koulutuksen laatua ja varmistaa, että työ ja osaajat löytävät toisensa nyt ja tulevaisuudessa.

Strateginen työelämäyhteistyö näkyy parhaimmillaan kiinteänä yhteistyönä kunnan ja oppilaitoksen välillä

Yhteistyö työ- ja elinkeinoelämän kanssa on yksi koulutuksen laadun mittareista ja ammatillisen koulutuksen menestyksen avaintekijä. Se muodostuu oppilaitoksen, opiskelijan ja työelämän tarpeiden pohjalta. Osapuolten on oltava valmiita panostamaan yhteistyön ylläpitämiseen ja sen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Kaikki tahot ovat riippuvaisia yhteistyön tuottamista hyödyistä. Korkean laadun ylläpitäminen takaa yrityksille ammattitaitoisen työvoiman ja menestyksen tulevaisuudessa.

Ammatillisen koulutuksen ja elinkeinoelämän väliselle yhteistyölle tulee luoda puitteet ja toimintaperiaatteet, jotka mahdollistavat yhteistyön jatkumisen ja kehittämisen. Yhteistyö rakentuu win-win-periaatteen mukaisesti, kun kaikki osapuolet ovat valmiita resursoimaan yhteistyöhön. Yhteistyö toimii parhaimmillaan, kun työ- ja elinkeinoelämän edustajat kytkevät oman yrityksensä todellista tai virtuaalista toimintaa ammatillisen koulutuksen yhteyteen. Tällä tavoin eri toimijat pääsevät yhdessä kehittämään yrityksen toimintaa, tuotteita, palveluita ja järjestelmiä.

Yhteistyön lisääntyessä ammattiin opiskelu tapahtuu yhä enemmän työ- ja elinkeinoelämässä. Samalla opiskelijoiden päätöksentekotaidot, oma-aloitteisuus, vastuunotto sekä vuorovaikutus- ja tiimityötaidot kehittyvät. Näitä taitoja ja ominaisuuksia tarvitaan ammatillisen kasvun polulla kannustamaan opiskelijaa yritteliäisyyteen, sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja työllistymiseen ympäröivässä yhteiskunnassa.

Työelämän vaatimukset ja työtehtävät muuttuvat, monimutkaistuvat ja laaja-alaistuvat tulevaisuudessa. Uuden oppimisen ja osaamisen tarve lisääntyy ja vahvistuu kaiken aikaa. Käytössä oleva työmenetelmät ja tekniikka kehittyvät niin nopeasti, että oppilaitoksilla ja opettajilla on haastavaa pysyä tiedollisesti ja ammatillisesti mukana. Oppimisympäristöt ja ammatilliset verkostot laajenevat ja sen myötä yhdessä oppiminen ja tiedon jakaminen nousevat merkityksellisiksi tulevaisuuden kannalta.

Ammatillisen koulutuksen työelämäyhteistyön tavoitteena on rakentaa työelämysuhteita, jotka toisaalta tukevat opiskelijoiden ja oppilaitosten tavoitteita ja toisaalta palvelevat työelämää, yrityksiä ja kuntia.

Työelämäkumppanuus osana ammatillisen tutkinnon rakennetta

Case: Heinolan kaupunki, ikäihmisten liikuntapalvelut 1.1.-30.4.2023.

Suomen urheiluopiston liikunnan osaamisyhteisön opiskelijat ohjaavat Heinolan uimahallissa 10-12 viikoittaista ikäihmisten liikuntaryhmää. Kaupunki ei peri liikuntatiloista vuokraa. Suomen urheiluopisto tarjoaa Vierumäellä osana kumppanuutta maksutta talviliikunta- ja kevätliikuntapäivän sekä testauspäivän. Lisäksi Vierumäki toimii tutkimus-, kehitys- ja innovaatiokumppanina Heinolan kaupungille mm. opinnäytetöiden kautta.

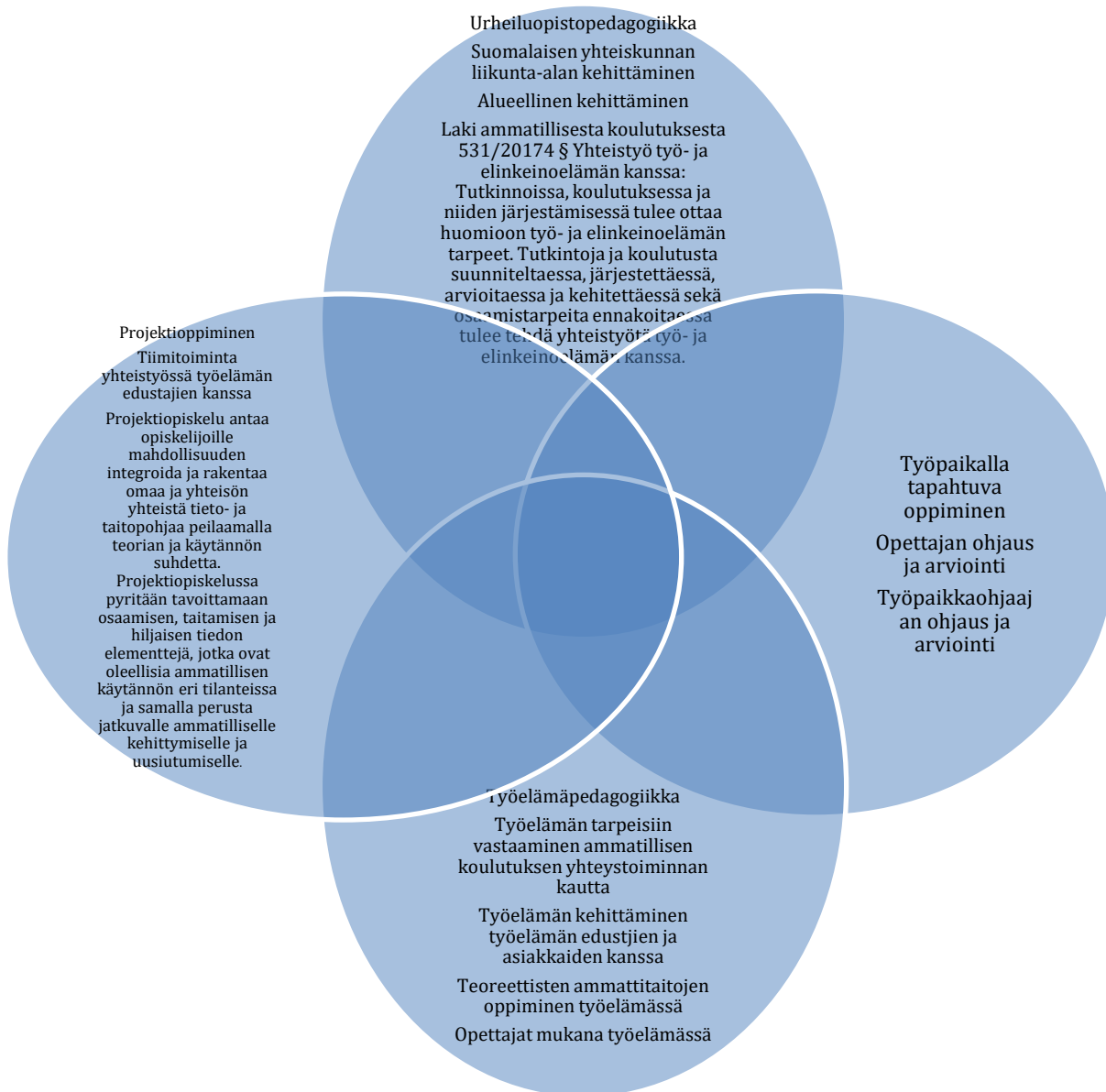
Työelämäkumppanuuden lisäarvo työelämäpedagogisesta näkökulmasta

Kumppanuusmallin myötä Heinolan Kaupunki mahdollistaa/ tarjoaa Suomen Urheiluopiston liikunnanohjauksen perustutkinnon opiskelijoille työelämän oppimisympäristöksi osaamisen kehittämisen ja osaamisen osoittamisen (näyttö) opiskeluun työelämäpainotteisesti / työelämässä osana Heinolan Kaupungissa tarjottavia liikuntapalveluita. Oppimisympäristö: teemakohtaiset ikääntyneille suunnatut liikuntaryhmät: core, venyttely, vesiliikunta, lihaskuntotunnit, uimahalli ja uimahallin liikuntatilat.

Kumppanuusmallissa liikuntapalveluita tuottavat ja ohjaavat liikuntaneuvojaopiskelijat – Suomen Urheiluopiston asiantuntijoiden ja opettajien ohjauksessa. Työpaikkaohjaajana Heinolan kaupungin kumppanuussopimuksessa toimii Suomen Urheiluopiston edustaja, joka myös omalta osaltaan vastaa yhteistyön ja opiskelijoiden toiminnan laatu- ja turvallisuustekijöistä.

Kuva 1. Case: Heinolan Kaupungin liikuntapalvelut / ikääntyneet -työelämäyhteistyöhön liittyvät tutkinnon osien kokonaisuudet / [Liikunnanohjauksen perustutkinnon ePerusteet](#)

Kuva 2. Työpaikalla tapahtuvan oppimisen pedagoginen viitekehys – Suomen Urheiluopisto

Urheiluopistopedagogiikka:

Suomalaisen yhteiskunnan liikunta-alan kehittäminen

Alueellinen kehittäminen

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/20174 § Yhteistyö työ- ja elinkeinoelämän kanssa:

Tutkinnoissa, koulutuksessa ja niiden järjestämisessä tulee ottaa huomioon työ- ja elinkeinoelämän tarpeet. Tutkintoja ja koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä, arvioitaessa ja kehitettäessä sekä osaamistarpeita ennakoitaessa tulee tehdä yhteistyötä työ- ja elinkeinoelämän kanssa.

Projektioppiminen: Tiimitoiminta yhteistyössä työelämän edustajien kanssa

Projektiopiskelu antaa opiskelijoille mahdollisuuden integroida ja rakentaa omaa ja yhteisön yhteistä tieto- ja taitopohjaa peilaamalla teorian ja käytännön suhdetta. Projektiopiskelussa pyritään tavoittamaan osaamisen, taitamisen ja hiljaisen tiedon elementtejä, jotka ovat oleellisia ammatillisen käytännön eri tilanteissa ja samalla perusta jatkuvalle ammatilliselle kehitymiselle ja uusiutumislle.

Työpaikalla tapahtuva oppiminen:

Opettajan ja työpaikkaohjaajan ohjaus ja arviointi

Työelämäpedagogiikka:

Työelämän tarpeisiin vastaaminen ammatillisen koulutuksen yhteystoiminnan kautta

Työelämän kehittäminen työelämän edustajien ja asiakkaiden kanssa

Teoreettisten ammattitaitojen oppiminen työelämässä

Opettajat mukana työelämässä

Vastavuoroisen kumppanuuden muotoja

Sisäinen yhteistyö ja sujuva palveluprosessi

ARJEN KUMPPANUUS

Asiakaskuuntelu, yhteinen arviointi ja palaute. Koulutus- ja oppisopimuksen uudet mahdollisuudet. Tapahtumat, yhteiset projektit, vierailut. Työelämävalmiuksien varmistaminen. **Opettaja - työpaikkaohjaaja – opiskelija.**

KEHITTÄVÄ KUMPPANUUS

Yhteistyön, palveluiden ja prosessien kehittäminen. Koulutus- ja oppisopimuksen uudet mahdollisuudet. Yhteiskehittäminen, tuotteistaminen, kokeilut. Opettajien ja työelämän tutustumisjaksoja ja vierailut. **Alueellista tai toimialakohtaista kehittämistä.**

STRATEGINEN KUMPPANUUS

Palvelukokonaisuudet ja alueellinen kehittäminen. Työvoiman kohtaamis-, saatavuus- ja osaamisratkaisut. Kumppanuus huomioitu arvoissa ja strategioissa. **Koulutuksen järjestäjän ja organisaation johto.**

KUMPPANUUS- JA PALVELUVERKOSTOT

Strategiset tavoitteet, jaetut arvot, kehittämiskohteet, ennakkointi. Laadunhallinta verkostona, yhteiset periaatteet ja menettelytavat. Verkostojen verkoston johtaminen, koulutuspalveluiden ekosysteemi. **Eri koulutusasteet, alueen toimijat, palveluverkostot yhdessä.**

Kuva: Parasta Palvelua -kehittämisohjelma 2019

Kuvio 4. Oppilaitoksen, opiskelijan ja työpaikan välinen kehittävä siirtovaikutus (Ahola, Kivelä & Nieminen 2005, 110–111.)